

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Digitální učební materiál

Číslo projektu	CZ.1.07/1.5.00/34.0802
Název projektu	Zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Číslo a název šablony klíčové aktivity	III/2 – Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Příjemce podpory	Gymnázium, Jevíčko, A. K. Vitáka 452

Název DUMu	Slohový postup úvahový
Název dokumentu	VY_32_INOVACE_01_09
Pořadí DUMu v sadě	9
Vedoucí skupiny/sady	PhDr. Zdena Valčíková
Datum vytvoření	2. 3. 2013
Jméno autora	Mgr. Jana Sedláčková
e-mailový kontakt na autora	sedlackova@gymjev.cz
Ročník studia	čtvrtý ročník
Předmět nebo tematická oblast	Český jazyk a literatura
Výstižný popis způsobu využití materiálu ve výuce	Pracovní list, který je inspirací a pomůckou k opakování slohového postupu úvahového. Inovace – mezipředmětové vztahy – ZSV, dějepis.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Úvahy → se snažíme zachytit, zformulovat, ujasnit si je, vysvětlit si jejich příčiny, vyvodit z nich závěry, zvážit výhody, nevýhody

Cíl:

- vyjádřit své myšlenky, názory
- obohatit příjemce o nové pohledy na okolní skutečnosti
- vyjádřit o nich své domněnky
- mít svůj názor, být subjektivní

Útvary:

- odborná úvaha
- umělecká úvaha
- publicistická úvaha

Příklady jednotlivých úvah:

A: **Jarek Nohavica: Pane prezidente** – píseň (zajistí vyučující)

Pane prezidente - ústavní činiteli
píšu Vám stížnost že moje děti na mě zapomněly
jde o syna Karla a mladší dceru Evu
rok už nenapsali rok už nepřijeli na návštěvu

Vy to pochopíte
vy totiž všechno víte
vy se poradíte vy to vyřešíte
vy mě zachráníte
pane prezidente
já žádám jen kousek štěstí
pro co jiného jsme přeci zvonili
klíčkema na náměstí

Pane prezidente a ještě stěžuju si
že mi podražili pivo jogurty párky i trolejbusy
i poštovní známky i bločky na poznámky
i telecí plecko Řecko i Německo - prostě všecko

Vy to pochopíte
vy totiž všechno víte
vy se poradíte vy to vyřešíte
vy mě zachráníte

Jaromír Nohavica: Pane prezidente, zkráceno

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

B: Úvaha na téma volby, demokracie:

Ale... Ano, Miloš Zeman byl skutečně mimořádně často chybující muž. Tolik skandálů, afér a nevhodných výroků nemá na svém kontě žádný jiný žijící politik. Přesto museli všichni ti, kdo to připomínali, nést v hlavě myšlenku: Nezměnil se? Neprošel něčím, čemu se u věřících říká pokání? Pokud ano, není kritika zbytečná, vše je zapomenuto, či jinak – promlčeno?

Nebyli to novináři, ale sám Miloš Zeman, kdo předložil důkaz, že nikoli. Je to jedenáct let, co se tu naposledy rozehrávaly nacionalistické vášně a tahali se z koše zapomnění „sudeťáci“. Tedy přesně jedenáct let od odchodu Miloše Zemana. Tehdy s Václavem Klausem tvrdili, že lidé přijdou o chalupy a půdu. Samozřejmě nepřišli o nic. Proč to dělali? Jednoduché, když se vzbudí dojem ohrožení země, ideálně ohrožení zvenku, snáze se zapomene na to, že jeden se formálně hlásí k pravici a druhý k levici. Dokonce se to dá vydávat za přednost – umíme se dohodnout, protože národ především.

TABERY, Eric. Klaus a Zeman navždy spolu. [online]. [cit. 2013-03-10]. Dostupné z: <http://respekt.ihned.cz/volby-prezidenta/c1-59183640-klaus-a-zeman-navzdy-spolu>

C: Amnestie - úvaha

Zločinci se radují, poškození pláčou. Zloději z kauzy H-systém nebudou potrestáni a okradení o celoživotní úspory se nedomohou žádného odškodnění. To je spravedlnost podle prezidenta České republiky. První Klausova amnestie - vyhlášená několik týdnů před koncem jeho prezidentské funkce - svým rozsahem a zejména důsledky šokovala řadu právníků i politiků.

Amnestie zahlazuje stopy. Ublíží poškozeným. In: [online]. [cit. 2013-03-10]. Dostupné z: <http://www.parlamentnilisty.cz/zpravy/Zdesena-advokatka-Marvanova-Amnestie-zahlazuje-stopy-ublizi-poskozenym-258342>

Úkoly k textům:

1. **Jak na Vás zapůsobila píseň? Našli byste nějaká obrazná pojmenování?**
2. **J. Nohavica – písničkář, básník – co o něm víme?**
3. **Souvisí spolu všechny úryvky? Jak? Dokažte.**
4. **Diskutujte nad těmito problémy. Obohatili jste se? Byli spolužáci přesvědčiví?**
5. **Vyberte si jedno z témat, pokuste se napsat krátké zamyšlení.**

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Text písně: U nas v domě říkaji mi Franta Šiška
bo už od pohledu chytry sem jak liška
a když kery něco neví
nebo když je na co levý
tak de za mu a ja všeko najdu v knížkach
ha há ha-ha-ha há
tak de za mu a ja všeko najdu v knížkach

Raz mi říkal jeden znamy dole v baře
že s tu hlavu moh bych do Milionáře
čemu ne říkam si brachu
šak ma Železny dost prachu
no a Čechovi se podivaš do tvaře
ha há ha-ha-ha há
no a Čechovi se podivaš do tvaře

Dostal jsem se mezi partu uchazeču
nikdo nema šajnu jak tam nervy teču
všecko viděl jsem to hněde
tak jsem zmačknul A B C D
no a už mě kurva ke stolečku vleču
ha há ha-ha-ha há
no a už mě kurva ke stolečku vleču

Čech to začal takym malym interviju
co pry robim esi kuřim a co piju
tak jsem řeknul co jsem řeknul
on se evidentně leknul
a už začli blikat světla ve studiu
ha há ha-ha-ha há
a už začli blikat světla ve studiu

Prvni otazka pry co je ukulele
tož to se přiznam měl jsem bobky u prdele
tak jsem radši hlavu sklonil
abych to všeko neskonil
říkam chtěl bych se obratit na přítele
ha há ha-ha-ha há
říkam chtěl bych se obratit na přítele

Jaromír Nohavica: Milionář, zkráceno

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Úkoly k textu:

1. **Posuďte jazykovou normu, proč je píseň takto napsaná, zdůvodněte, pokuste se převést text do spisovné češtiny, měla by píseň stejný účinek?**
2. **Vystihněte ústřední téma, proč byl text napsán?**
3. **Rozhodněte, co podle vás o textu platí:**
  - a) text je parodií
  - b) autor se vyžívá v obrazných pojmenování
  - c) autor je ze severu Čech
  - d) neumí dobře česky
4. **Znáte nějakou jinou píseň J. Nohavici? Která se vám líbí nejvíc a proč?**
5. **Pojmenujte zvýrazněné části textu.**
6. **Najdeme i vulgarismy? Mají svoji funkci? Působí na vás píseň nepatřičně? Zdůvodněte!**

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Řešení

Úkoly k textům A,B,C :

1. **Jak na Vás zapůsobila píseň? Našli byste nějaká obrazná pojmenování?**
(Individuální řešení, ne, jde o pragmatický text, zpověď)
2. **J. Nohavica – písničkář, básník – co o něm víme?**
(Individuální řešení)
3. **Souvisí spolu všechny úryvky? Jak? Dokažte.**
(všechny se týkají hlavy státu, oslovení v textu **A**, v textu **B** jména současného a budoucího prezidenta, v **C** jde o reakci na amnestii udělovanou prezidentem)
4. **Diskutujte nad těmito problémy. Obohatili jste se? Byli spolužáci přesvědčiví?**
(Individuální řešení)
5. **Vyberte si jedno z témat, pokuste se napsat krátké zamyšlení.**

Úkoly k textu:

1. **Posuďte jazykovou normu, proč je píseň takto napsaná, zdůvodněte, pokuste se převést text do spisovné češtiny, měla by píseň stejný účinek?**
(text je psán nespisovnou češtinou, ostravským nářečí, jde o úmysl, autenticita)
2. **Vystihněte ústřední téma, proč byl text napsán?**
(reakce na soutěž v televizi – Milionář, jde o parodii, J. Nohavica si dělá z této hry legraci)
3. **Rozhodněte, co podle vás o textu platí:**
  - a) **text je parodii**
  - b) autor se vyžívá v obrazných pojmenováních
  - c) autor pochází z Prahy
  - d) neumí dobře česky
4. **Znáte nějakou jinou píseň J. Nohavici? Která se vám líbí nejvíc a proč?**
(Ladovská zima, Kometa, Hlídač krav, Husita, Košilka, Šnek, Eskymáci... Individuální řešení)
5. **Pojmenujte zvýrazněné části textu.**
(refrén)
6. **Najdeme i vulgarismy? Mají svoji funkci? Působí na vás píseň nepatřičně? Zdůvodněte!**
(Ano, mají, autenticita, ne, patří to k věci, k tomu příběhu, Individuální řešení)

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Literatura:

Nohavica, J. Komplet. G+W spol.s.r.o. Cheb. 2005. ISMN – M-706509-59-4.

TABERY, Eric. Klaus a Zeman navždy spolu. [online]. [cit. 2013-03-10]. Dostupné z: <http://respekt.ihned.cz/volby-prezidenta/c1-59183640-klaus-a-zeman-navzdy-spolu>

Amnestie zahlazuje stopy. Ublíží poškozeným. In: [online]. [cit. 2013-03-10]. Dostupné z: <http://www.parlamentnilisty.cz/zpravy/Zdesena-advokatka-Marvanova-Amnestie-zahlazuje-stopy-ublizi-poskozenym-258342>

Staněk, V., Praktická stylistika pro střední školy. Praha: Fortuna. 1994. ISBN. 80-7168-103-2

Materiál je určen pro bezplatné užívání pro potřebu výuky a vzdělání na všech typech škol a školských zařízení. Jakékoliv další využití podléhá autorskému zákonu.

Dílo smí být díle šířeno pod licencí CC BY – SA (www.creativecommons.cz).